

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1856	Ἐψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ Κυριακὴ 14 Σεπτεμβρίου 2014 πρῶτῃ	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ σταυρὸς σφραγίδα τῶν Χριστιανῶν

Ὁ τίμιος σταυρὸς! Εἶνε, ἀγαπητοί μου, ἀξι-
ος κάθε τιμῆς, εὐλαβείας καὶ προσκυνή-
σεως γιὰ τὸν Κύριο πού σταυρώθηκε ἐπάνω σ'
αὐτόν. Καὶ πῶς ὄχι; Ὁ σταυρὸς, ἡ θυσία τοῦ
Θεανθρώπου ἐπάνω σ' αὐτόν, εἶνε τὸ μέσο
τῆς λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἐξου-
σία τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ὁ σταυρὸς
εἶνε ἡ ἀήττητη σημαία τοῦ Ναζωραίου, τὸ ἱε-
ρώτερο σύμβολο τῆς πίστεώς μας.

Ὁ σταυρὸς εἶνε τὸ διακριτικὸ γνῶρισμα τῶν
Χριστιανῶν. Ὅπως οἱ βοσκοὶ ἔχουν συνήθεια
στὰ δικά τους πρόβατα νὰ βάζουν ἓνα σημάδι,
γιὰ νὰ τὰ ξεχωρίσουν ἀπὸ τὰ ξένα, ἔτσι καὶ ὁ
δικός μας βοσκός, «ὁ ποιμὴν ὁ καλός» (Ἰω. 10,11,14),
ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, στὰ δικά του
λογικὰ πρόβατα, ἐκείνους δηλαδὴ πού ἐξαγό-
ρασε μὲ τὸ αἷμα του ἀπὸ τὶς ἀγορὲς τῆς εἰδω-
λολατρίας καὶ τῆς ἀπιστίας, τοὺς σφραγίζει,
γιὰ νὰ διακρίνονται ἀπὸ τοὺς ἀπίστους. Τοὺς
σφραγίζει – πότε; κατὰ τὴν ἱερὰ ὥρα τοῦ βα-
πτίσματος. Ὁ ἱερεὺς κάνει τὸ σημεῖο τοῦ σταυ-
ροῦ καὶ σφραγίζει τὸν βαπτιζόμενον στὸ μέτω-
πο, στὸ στήθος, στὸ στόμα, στὴ μύτη, στὰ αὐ-
τιά, στὰ χέρια, στὰ πόδια, στὰ πέλματα· σφρα-
γίζει ὁλόκληρο τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν κορυφὴ
μέχρι τὰ νύχια. Ὁ σταυρὸς σφραγίδα σὲ ὅλες
τὶς αἰσθήσεις. Ἀπὸ τότε ὁ βαπτιζόμενος δὲν ἀ-
νήκει στὸν ἑαυτό του, οὔτε στὸν κόσμον, οὔτε
στὸν ἑωσφόρο τὸν κοσμοκράτορα· ἀνήκει ἐξ
ὀλοκλήρου στὸν Κύριο. Εἶναι κτῆμα του, πρό-
βατο τῆς ἁγίας ποιμνῆς του.

Φέρει ἐπάνω του τὴ σφραγίδα του. Ποιὸς
μπορεῖ νὰ τοῦ κάνη κακό; Μπορεῖ κι αὐτὸς νὰ
λέη τὸ λόγο τοῦ ψαλμῶδου «Κύριος ποιμαίνει
με καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει· εἰς τόπον χλόης
ἐκεῖ μὲ κατεσκηνώσεν, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσε-
ως ἐξέθρεψέ με, τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν»
(Ψαλμ. 221-3). Χριστιανέ, τὸ σκέφτηκες; τί τιμὴ νὰ εἶ-
σαι πρόβατο τοῦ Χριστοῦ σφραγισμένο! Ἄλλα
καὶ τί ἀσφάλεια! Λένε, ὅτι ὑπῆρχε ἓνα ὠραῖο

ἐλάφι πού ἔφερε πάνω του μιὰ πινακίδα μὲ τὶς
λέξεις «Εἶμαι τοῦ Καίσαρος» καὶ κανένας κυ-
νηγὸς δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ πειράξη· καὶ ὁ Χρι-
στιανὸς φέρει τὴ σφραγίδα τοῦ Λυτρωτοῦ, τὸ
σημεῖο τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ ὅταν «περιπα-
τῆ ἀξίως τῆς κλήσεως» (Ἐφ. 4,1), διατελεῖ ὑπὸ τὴν
προστασία τοῦ Κυρίου καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ
νὰ τοῦ κάνη κακό, ἐὰν δὲν ἐπιτρέψη Ἐκεῖνος.
Ἡ Παρακλητικὴ ψάλλει κατανακτικὰ· «Ἔδωκας
σημεῖωσιν τοῖς φοβουμένοις σε, Κύριε, τὸν σταυ-
ρόν σου τὸν τίμιον...» (Ἠχ. Δ', Τετ. πρ., ἀπόστ. αἰν.). Ὁ σταυρὸς
εἶνε ἡ βασιλικὴ σφραγίδα τῶν Χριστιανῶν.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς ἐμφανίσεως
τῆς Ἐκκλησίας, ἀγαπητοί μου, οἱ Χριστιανοὶ
ἀπέδιδαν ἐξαιρετικὴ τιμὴ στὸ σταυρό.

Στὴν ἐποχὴ τῶν διωγμῶν προτιμοῦσαν νὰ
ὑποστοῦν τὰ φρικτότερα μαρτύρια παρὰ νὰ
καταπατήσουν τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ. Ἡ κα-
ταπάτησι τοῦ σταυροῦ ἰσοδυναμοῦσε μὲ ἄρ-
νησι τοῦ Χριστοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ τῶν πρώτων
αἰώνων ζοῦσαν, ἀνέπνεαν καὶ πέθαιναν μέσα
στὴν μυροβόλο ἀτμόσφαιρα τοῦ σταυροῦ, καὶ
καθένας ἀπὸ αὐτοὺς μπορούσε μαζί μὲ τὸν
ἀπόστολο Παῦλο νὰ λέη· «Χριστῶ συνεσταύ-
ρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χρι-
στός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ
τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ
παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ» (Γαλ. 2,20).

Ὁ σταυρὸς ἐτιμᾶτο τότε «καὶ νῶ καὶ καρ-
δίᾳ καὶ γλώσσει καὶ αἰσθήσει» (Οἶγ' [73ος] καν. τῆς ΣΤ' Οἰκ. Συν.).

● Ἐτιμᾶτο μὲ τὸ νοῦ. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ νο-
ερὰ μεταφέρονταν στὸ Γολγοθᾶ καὶ θυμοῦν-
ταν τὸ δρᾶμα τῶν δραμάτων, ἀναλογιζόμενοι
τί ἀγαθὰ ἀπέρρευσαν καὶ ἀπορρέουν συνε-
χῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἀπὸ τὴν ἀστείρευτη πηγὴ
πού ἄνοιξε ὁ σταυρὸς, ἔμεναν ἔκθαμβοι ἐμ-
πρὸς τὸ μυστήριον, θαυμάζοντας τὴ σοφία καὶ
τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ πού ἐκδηλώθηκαν ἐν αὐ-
τῷ. Ὅχι ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος ἀλλὰ ἡ

«μωρία» τοῦ σταυροῦ (Α' Κορ. 1,18) ἔσωσε τὸν κόσμο. Ὁ νοῦς τους ἔμενε ἔκπληκτος.

● Ἄλλα ὁ σταυρὸς ἐτιμᾶτο καὶ **μὲ τὴν καρδιά**, καὶ πρὸ παντὸς μ' αὐτήν. Διότι ὁ σταυρὸς, παραπάνω κι ἀπὸ τὰ θαύματα καὶ τὴ διδασκαλία καὶ τὰ πάντα, ἄναψε καὶ ἀνάβει στὶς καρδιὲς τῶν πιστῶν οὐρανομήκεις φλόγες ἀγάπης, τὴν ὁποία οὔτε ποταμοὶ οὔτε ὠκεανοὶ μποροῦν νὰ σβήσουν. «*Τίς ἡμᾶς χωρίζει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;*» ἐρωτᾷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ρωμ. 8,35). Ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος λέει τὰ ἐξῆς συγκινητικώτατα. «*Ὁ ἐμὸς ἔρωσ ἐσταύρωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλόῦλον· ὕδωρ δὲ ζῶν καὶ λαλοῦν ἐν ἐμοί, ἔσωθέν μοι λέγον· Δεῦρο πρὸς τὸν πατέρα*» (Ρωμ. 7,2).

● Μὲ νοῦ, μὲ καρδιά ἀλλὰ καὶ **μὲ τὴ γλῶσσα**, τὸ ὄργανο τῆς ἐξωτερικεύσεως τῆς σκέψεως καὶ τοῦ αἰσθήματος, ἐτιμᾶτο ὁ σταυρὸς. Δὲν λέει τὸ ψαλμικὸ «*Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα*» (Ψαλμ. 115,1); Καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῶν αἰώνων ἐκείνων, ποὺ πίστευαν στὸν Ἐσταυρωμένο, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ διηγηθοῦν στοὺς ἄλλους τὰ θαύματα, τὰ κοσμοσωτήρια ἀποτελέσματα τοῦ σταυροῦ, ἡ γλῶσσα τους λυνόταν καὶ γινόταν «*κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου*» (ἔ.ἀ. 44,2). Ὁ σταυρὸς ἦταν τὸ πιὸ ἀγαπητὸ θέμα τῶν ὀμιλιῶν τους. Ἐπ' αὐτοῦ ρητόρευαν οἱ Χρυσόστομοι οἱ Βασίλειοι καὶ οἱ Γρηγόριοι. Ἐπ' αὐτοῦ οἱ ὑμνογράφοι συνέθεσαν τοὺς πιὸ κατανυκτικὸς ὕμνους. Ὁ θεσπέσιος κανόνας Κοσμᾶ τοῦ μελωδοῦ στὴν Ὑψωσι ἔχει ἀκροστιχίδα «*Σταυρῶ πεποιθῶς ὕμνον ἐξερεύγομαι*». «*ἜΩ τρισμακάριστον ξύλον! ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστὸς ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος· δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, τῷ παρέχοντι τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν*». Δηλαδή· «*ἜΩ τρισευλογημένο δένδρο, ποὺ ἐπάνω του ἀπλώθηκε ὁ Χριστὸς, ὁ Κύριος καὶ βασιλεὺς· διὰ σοῦ ὁ διάβολος, ποὺ μὲ δένδρο ἀπάτησε στὸν παράδεισο τοὺς πρωτοπλάστους, ἔπεσε σὲ παγίδα καὶ νικήθηκε· γιατί γελάστηκε καὶ κάρφωσε ἐπάνω σου ὡς πρὸς τὴν σάρκα τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος παρέχει στὶς ψυχές μας τὴν εἰρήνην*» (ῥδ. ε').

● Τέλος ὁ σταυρὸς ἐτιμᾶτο **μὲ τίς αἰσθήσεις**. Οἱ πιστοὶ βλέποντες τὴ λάμψη τοῦ σταυροῦ, ἀκούγοντας τὰ ῥήματα τοῦ σταυροῦ τοὺς ἐπτά λόγους τοῦ Σταυρωθέντος, ὁσφραϊνόμενοι τὴν θεία εὐωδία τῶν λουλουδιῶν ποὺ βλάστησαν ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ σταυροῦ, γευόμενοι τὸν μυστικὸ δειπνο, τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τῆς θείας κοινωνίας, καταφιλοῦσαν τὸν τίμιον σταυρό.

Ἔτσι «*καὶ νῶ καὶ καρδίᾳ καὶ γλώσσει καὶ αἰσθήσει*» ἐτιμᾶτο ὁ σταυρὸς.

Ὁ σταυρὸς ἦταν ὁ **ἀχώριστος σύντροφος τῶν Χριστιανῶν**. «*Σταυρὲ τοῦ Κυρίου, βοήθει μοι*» ἦταν ἡ συνηθισμένη ἐπίκλησι τῶν πιστῶν.

● Ὁ **Μέγας Ἀντώνιος** μὲ τὸ σταυρὸ ἔβγαζε τὰ δαιμόνια καὶ θεράπευε τοὺς ἀρρώστους σφραγίζοντάς τους τρεῖς φορὲς μὲ τὸ σημεῖο του. Σὲ καιρὸ διωγμοῦ ἐνθάρρυνε τοὺς Χριστιανούς ποὺ ἔφταναν ὡς τὴν καλύβα του· «*Σφραγίστε τοὺς ἑαυτοῦς σας μὲ τὸ σταυρό*», ἔλεγε, «*καὶ μὴ φοβᾶστε τίς ἀπειλὲς οὔτε τῶν ἀνθρώπων οὔτε τῶν δαιμόνων*. Ὁ Κύριος εἶνε ἰσχυρότερος ὅλων».

● Ὁ **ἅγιος Κύριλλος πατριάρχης Ἱεροσολύμων** συνιστᾷ θερμὰ· «*Κι ὅταν τρῶς ψωμί, κι ὅταν πίνεις νερό, κι ὅταν βγαίνεις γιὰ τὴ δουλειά, κι ὅταν γυρίζεις ἀπ' τὴ δουλειά σου, κι ὅταν πρόκειται νὰ κοιμηθῆς, κι ὅταν ξυπνᾶς, κι ὅταν ταξιδεύεις καὶ ὅταν ἠρεμεῖς... ἄς εἶνε ὁ σταυρὸς ἀχώριστος σύντροφός σου. Μέγα τὸ φυλακτήριο. Δωρεὰν γιὰ τοὺς φτωχοὺς· χωρὶς κόπο γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς· ἐπειδὴ καὶ παρὰ Θεοῦ ἡ χάρις· σημεῖον πιστῶν καὶ φόβος δαιμόνων. Διότι μὲ τὸ σταυρὸ κατατροπώθηκαν οἱ δαίμονες στὸν κρανίου τόπον*».

● Ὁ **Μέγας Βασίλειος** γράφει· Τὸ πρῶτο καὶ κυριώτερο μάθημα εἶνε ὁ σταυρὸς. Ὁ **δὲ ἱερός Χρυσόστομος** συμβουλεύει τοὺς γονεῖς νὰ διδάσκουν στὰ παιδιά τους ἀπὸ βρέφη τὸ μάθημα τοῦ σταυροῦ. «*Συνηθίστε τα*», κήρυττε, «*νὰ κάνουν τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ· καὶ ὅταν εἶνε ἀκόμη πολὺ μικρὸ παιδί καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κἀνη μόνο του τὸ σταυρό, βοήθησέ το ἐσύ· πιάσε τὸ χεράκι του, φέρε το στὸ μέτωπο, στὴν κοιλιά, στοὺς ὠμους, γιὰ νὰ μάθῃ νὰ προσεύχεται μὲ τὸν τίμιον σταυρό*».

● Ὁ **εὐσεβῆς λογοτέχνης Φώτης Κόντογλου** γράφει· «*Εἶδα κάτι Ῥώσους ψαράδες ποὺ τοὺς λένε Καζάκους καὶ ποὺ κατοικοῦνε γύρω σὲ μία λίμνη λεγόμενη τούρκικα Μανιάζ-γκιόλ κοντὰ στὴν Πάντερμο, ποὺ ὅ,τι δουλειά κι ἂν κάνουνε, θὰ σταυροκοπηθοῦνε, εἴτε φᾶνε εἴτε νερὸ πιοῦνε εἴτε φτερνιστοῦνε εἴτε βήξουνε εἴτε χασμουρηθοῦνε εἴτε δουλειὰ πιάσουνε εἴτε καθίσουνε εἴτε σηκωθοῦνε*».

● Στὰ νεώτερα χρόνια κήρυκας καὶ ἐγκωμιστῆς τοῦ σταυροῦ ἦταν ὁ **ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός**. Ὅπου κήρυττε, ἔστηνε σταυροὺς ποὺ θαυματουργοῦσαν καὶ μοίραζε χιλιάδες μικροὺς ξύλινους σταυροὺς στοὺς πιστοὺς κατὰ τίς περιοδεῖες του, διηγεῖτο δὲ μὲ χάρι στοὺς ἀκροατὰς του ὠραιότατα ἀνέκδοτα γιὰ τὴ δύναμι τοῦ σταυροῦ (βλ. τὸ βιβλίον μας *Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός*).

[Σὺν Θεῷ θὰ συνεχίσουμε τὸ βράδου.]

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**